

Prosjektbeskrivelse “on return to scale”

Idéen bak prosjektet er basert på kosmisk støy. Grunntanken er å behandle forhold rundt det hørbare/fattbare – uhørte/uforståelige, og størrelsesforhold som påvirker dette, som et kunstnerisk uttrykk.

Prosjektets målsetting er å realisere en scenisk konsert på 40 minutter, som tematiserer dette.

Gjennom de kunstneriske virkemidlene vi legger til grunn, ønsker vi med en musikalskpoetisk grunnholdning, å sonifisere fenomener og bakenforliggende forestillinger vedrørende mennesket og kosmos.

Kosmisk støy - det hørbare/fattbare – uhørte/uforståelige

Kosmisk støy er kort fortalt egentlig elektromagnetisk stråling som er målt her på jorden eller ute i verdensrommet. Målingene har vært brukt i en årrekke for å skaffe informasjon om rommet; hvilke grunnstoffer stjernene er satt sammen av, planetenes omdreiningshastighet, teorier rundt big-bang osv. Men de kan også gjøres til gjenstand for musikalsk utfoldelse, samt estetiske og filosofiske spekulasjoner.

Akkurat som mye stråling ikke er synlig for det menneskelig øye, er en del lyd ikke hørbar. Dette dreier seg om svært lavfrekvent lyd (fra 20 Hz og nedover), som kan forplante seg i rommet, eller hypersonisk lyd som trenger materie å forplante seg i.

Mye kosmisk støy eller da elektromagnetisk stråling, er hverken hørbar eller synlig. Den opptrer i tillegg ofte over et enormt frekvensregister, enten som svært korte utbrudd (tiendels sekund) eller over svært lange tidsrom (dager). Derfor gjøres det ulik registrering av fenomenene. Dette materialet må således gjennomgå drastiske transposisjoner mht. tid og hørbarhet, før det på noen som helst måte kan gi mening som lyd. Det er nettopp denne transposisjonen som bringer det *uhørte/uforståelige* over i et *hørbart/fattbart* domene. Slik kan vi arbeide med det, lage kunst av det og tilbakeføre det til et abstrakt univers.

Tema

Tematisk er sammenhengen mellom kosmisk støy og musikk interessant. På samme måte som det kan være vanskelig å fatte de faktiske forholdene ved verdensrommet, kan begrepet musikk også være vanskelig å begripe. Begge fenomenene har abstrakte dimensjoner og kvaliteter, som allerede i antikken kom til uttrykk i begrepet om “sfærenes musikk”. Lyd er i seg selv et usynlig fenomen – lydbølger som forplanter seg i materie, og vil som musikk, alltid bevare sin egen “reservasjon, sin mystikk eller sin alluderende taushet” (Edward Said). Nettopp derfor er musikk et ideelt medium å belyse denne tematikken med.

Musikken

Vi ønsker å ta for oss tematikken gjennom flere innfallsvinkler, men først og fremst ved det musikalske; musikk for bassklarinet og dype fløyter, høytalerlyd og elektronikk, samt kildeopptak. Dette vil være musikk som dels vil fremheve dimensjoner og størrelsesforhold mellom det kosmiske og menneskelig mht. tid, romlighet, det hørbare og det fysiske merkbare.

Yumi Murakami – fløyter

Kristine Tjøgersen – klarinetter

Erik Dæhlin – komponist, lyd og regi

Dels vil musikken også kunne fremheve det "uhørte" ved nettopp omformingen fra noe som *ikke* er lyd, til hørbar lyd – flytting av størrelser fra det ikke hørbare/fattbare domenet til det hørbare/fattbare. Eller sagt på en annen måte, sonifisering av fenomener og bakenforliggende forestillinger vedrørende menneske-kosmos, som det er mer fruktbart å jobbe med som lydkunst og soniske emosjoner, enn som kún visuelle fremstillinger. Det helhetlige og dramaturgiske forløpet vil således først og fremst bestemmes utifra musikken.

Visualitet

De visuelle virkemidlene er en viktig del av iscenesettelsen, både med hensyn til å skape et scenisk område, men også å gi en inngang til det poetisk fabulerende og i hovedsak abstrakte moduset vi ønsker å bevege publikum innenfor. Vi vil lage et enkelt scenografisk landskap, som foruten utøverne, består av fire hovedelementer: hvitt kraftpapir/stoff rullet ut som et rektangulært eller elliptisk terreng, åtte høytalerelementer spredt utover og videoprojeksjoner på gulv (farger og svevende objekter) og en topografisk høyde som deler scenen i to.

Publikum plasseres på hver langsida av scenen og vil på grunn av den langsgående høyden, til en viss grad være avskåret fra hverandre. På denne høyden, projiseres det tekstbrokker underveis i den sceniske konserten. Denne høyden lages ved at en pianotråd spennes opp horisontalt over scenen i en høyde av cirka en meter. For hver halvdel av publikum, vil dette visuelt blokkere ut deler av publikumsmassen, slik at kun øvre del av torso og hode kan sees av publikum på den andre siden. Denne pianostrengen settes igang ved hjelp av et elektromagnetisk felt som får den til å vibrere og brukes mot slutten av forestillingen som endel av det musikalskdramaturgiske forløpet.

Tekst

Vi vil gjøre bruk av to ulike tekstmaterialer. Det ene vil være en mer informativ og konsis tekst vedrørende fysiske dimensjoner og størrelsesforhold, samt verdensrommets antatte lovmessigheter. Den andre tekstmassen vil være fra "Tanker" av Blaise Pascal (1623 – 1662), som vil være med på å poengtere de mer eksistensielle spørsmålene vi ønsker å knytte til opplevelsen av verket. Dette er tanker som på tross av at de er 350 år gamle, og ikke minst den teknologiske og vitenskapsbaserte kunnskapen som menneskeheten har ervervet seg siden den gang, likevel fortsatt er relevante for oss i dag.

Rom

Bevisst valg av konsertlokale er essensielt i et slikt prosjekt som «on return to scale». Dette både med hensyn til den romlige og scenisk konfigurasjonen, hvor utøverne også har muligheten til endre rommet underveis, men ikke minst hvordan utøverne kan utnytte rommets spesifikke akustiske kvaliteter til å forme det lydige forløpet. Dette er svært viktig, da noe av nettopp prosjektets fundament og grunnmetafor, er interaksjonen mellom musikerne (sett som menneskeheten) og rommet (verdensrommet).

Produksjon

Prosjektet «on return to scale» er tenkt realisert som to parallelle spor. Selve det musikalske verket vil skapes og øves inn parallelt med det øvrige arbeidet. Dette fordeler seg igjen på to områder: Det ene omhandler selve iscenesettelsen av denne musikken i kombinasjon med den konseptuelle overbyggingen – gjort gjennom de visuelle, performative og tekstlige virkemidlene. Det andre er hvordan dette materialet og disse virkemidlene kan arbeides frem i relasjon til ung-voksne. Her har vi initiert et samarbeid med den private videregående skolen noroff i Oslo og Heggen videregående skole i Harstad, hvor vi sammen med fysikk læreren der og en av klassene, tematisere det kunstneriske arbeidet relatert til de fysiske og astrofysiske

teoriene vi arbeider med. Vi vil i samarbeid med dem og deres pensum, finne frem til hvordan det visuelle og teoretiske materialet kan fungere i vårt prosjekt, slik at vi kan inkludere det i arbeidet vårt med den helhetlige produksjonen.

Premieren blir på Ilios Festivalen i Harstad 1. februar 2013 og det er således mulighet for påfølgende fremføringer fra denne datoen.

Prosjektet er støttet av Norsk Kulturråd og Kunstløftet.